

žiadne VZN. Uvedené ustanovenie je preto v **rozpore s § 6 ods. 2 zákona o obecnom zriadení**.

V § 5 VZN č. 1/2022 sa upravuje zodpovednosť za porušenie verejného poriadku, pričom „*porušenie povinností ustanovených v tomto nariadení sa postihuje ako priestupok alebo iný správny delikt podľa osobitných predpisov, pokiaľ toto konanie nie je trestným činom.*“ Mám za to, že uvedené ustanovenie je duplicitné vo vzťahu k ust. § 18 VZN upravujúce sankcie za porušenie tohto VZN, a preto ho ako nadbytočné navrhujem vypustiť.

V § 7 VZN č. 1/2022 sa upravuje zodpovednosť pri zrejmom zásahu do pokojného stavu, pričom „*Za zrejmy zásah do pokojného stavu je nariadené predbežné opatrenie, ktorým sa predbežne zásah zakáže alebo uloží povinnosť obnoviť predošlý posledný pokojný stav.*“

Z judikatúry súdov vyplýva, že právna ochrana poskytovaná obcou v zmysle § 5 Občianskeho zákonníka patrí do samosprávnej pôsobnosti obce (mesta). Pre takéto konanie potom platí zákonná úprava ustanovenia § 27 ods. 2 zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého na konanie, v ktorom o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach právnických osôb a fyzických osôb rozhoduje pri výkone samosprávy starosta (primátor), sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Ochrana poskytovaná obcou je však návrhové konanie a súčasne ide o fakultatívnu ochranu poskytovanú obcou. Súčasne v § 22 ods. 2 VZN č. 1/2022 sa ustanovuje, že obec môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení, ak dospeje k záveru, že návrh je dôvodný, a preto nie za každý zrejmy zásah do pokojného stavu je nariadené predbežné opatrenie, čo vyplýva aj z ďalších ustanovení VZN č. 1/2022 upravujúcich ochranu pokojného stavu (pozri § 21 ods. 2 až 5 VZN č. 1/2022). Problematika predbežnej ochrany poskytovanej obcou je zakotvená v Občianskom zákonníku ako základnom právnom predpise súkromného práva a obec nie je oprávnená ho ďalej upraviť a vymedziť v rámci VZN. Toto ustanovenie predstavuje neoprávnený normotvorný zásah do občianskoprávných vzťahov. Uvedené ustanovenie je tak v rozpore s § 5 Občianskeho zákonníka.

V § 8 VZN č. 1/2022 sa upravuje starostlivosť o nehnuteľnosti. Podľa § 8 ods. 2 VZN č. 1/2022 „*vlastník, nájomca, správca a užívateľ nehnuteľnosti sa pri jej starostlivosti musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv*“. V odseku 2 vo vzťahu k vlastníkovi veci (nehnuteľnosti) ide v podstate o čiastočnú recepciu právnej úpravy § 127 prvej vety Občianskeho zákonníka, pričom ochrany v prípade jeho porušenia sa možno primárne domáhať na súde, nakoľko ide o súkromnoprávny vzťah, prípadne aj postupom podľa § 5 Občianskeho zákonníka. Tento zákaz je všeobecne zakotvený v Občianskom zákonníku ako základnom právnom predpise súkromného práva a obec nie je oprávnená ho ďalej upraviť a vymedziť v rámci VZN. Toto ustanovenie predstavuje neoprávnený normotvorný zásah do občianskoprávných vzťahov. Uvedené ustanovenie je tak v rozpore s § 127 Občianskeho zákonníka.

V § 9 VZN č. 1/2022 sa upravujú povinnosti na úseku označenia budovy súpisným a orientačným číslom.

(1) *Vlastník budovy je povinný mať viditeľne označenú budovu tabuľkou so súpisným číslom a tabuľkou s orientačným číslom. Ak je na správu budovy založené spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, povinnosť podľa prvej vety plní toto spoločenstvo. Ak je na správu domu uzatvorená zmluva o výkone správy, povinnosť podľa prvej vety plní správca.*

(2) *Kontrolnú činnosť nad dodržiavaním tohto ustanovenia sú oprávnení vykonávať poverení príslušníci najmä poverení zamestnanci mestskej časti.*

Uvedené ustanovenie je tak v rozpore s **§ 2c ods.4 zákona o obecnom zriadení**, podľa ktorého *„vlastník budovy je povinný mať viditeľne označenú budovu tabuľkou so súpisným číslom a tabuľkou s orientačným číslom, ak je určené. Ak je na správu budovy založené spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, povinnosť podľa prvej vety plní toto spoločenstvo. Ak je na správu domu uzatvorená zmluva o výkone správy, povinnosť podľa prvej vety plní správca.“* Z citovaného ustanovenia vyplýva, že povinnosť uvedenú v odseku 1 má vlastník budovy, len ak takéto číslo bolo určené. Avšak v prípade, že súpisné alebo orientačné číslo určené nebolo (primárne na základe žiadosti osoby určenej v kolaudačnom rozhodnutí, ktorá je povinná požiadať o určenie súpisného čísla a orientačného čísla podľa odsekov 1 a 2 do 30 dní odo dňa právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia), obec určí súpisné číslo a orientačné číslo podľa odsekov 1 a 2 aj bez žiadosti. Tým pádom sa vlastník budovy, ak orientačné alebo súpisné číslo určené nebolo, nemôže dopustiť predmetného porušenia povinnosti.

V **§ 9 odseku 2 VZN č.1/2022** sa zakotvuje, že *„kontrolnú činnosť nad dodržiavaním tohto ustanovenia sú oprávnení vykonávať poverení príslušníci, najmä poverení zamestnanci mestskej časti“.*

V tejto súvislosti uvádzam, že poverení zamestnanci mestskej časti nie sú poverení príslušníci. VZN č. 1/2022 pri vymedzení subjektov oprávnených vykonávať kontrolnú činnosť nad dodržiavaním tohto nariadenia nesprávne a najmä nejednotne používa pojmy „poverený príslušník Okresného veliteľstva V Mestskej polícii hlavného mesta SR Bratislavy“, „poverený príslušník“ a „poverený príslušník Policajného zboru Ministerstva vnútra“. Pôsobnosť obecnej (mestskej) polície je vymedzená zákonom SNR č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii, pričom medzi jej základné úlohy v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) patrí „zabezpečenie verejného poriadku v obci, spolupôsobí pri ochrane jej obyvateľov a iných osôb v obci pred ohrozením ich života a zdravia“, pričom podľa § 5 ods. 1 citovaného zákona, *obecnú políciu tvoria príslušníci obecnej polície, ktorí sú zamestnancami obce.* Čiže zákon o obecnej polícii nepozná pojem poverený príslušník s výnimkou zastupovania náčelníka v čase jeho neprítomnosti. Poverený príslušník je pojem z Trestného poriadku, pričom môže ísť o policajta, príslušníka Policajného zboru podľa zákona NR SR č. 171/1993 o Policajnom zbore, policajta vojenskej polície v zmysle zákona č. 124/1992 Zb. o vojenskej polícii a ďalších osobitných predpisov, z ktorých každý osobitne upravuje oprávnenia policajta na príslušnom úseku. Uvedené ustanovenie **§ 9 ods. 2 VZN č. 1/2022 je tak v rozpore s § 3 ods. 1 písm. a) v spojení s § 5 ods. 1 zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii.** Vyššie uvedený nedostatok sa týka tiež ustanovení **§ 11 ods. 5, § 12 ods. 4, § 13 ods. 4, § 14 ods. 3 a § 15 ods. 4 VZN č.1/2022.**

V **§ 9 odseku 3 VZN č.1/2022** sa ďalej určuje, že *porušenie povinnosti ustanovenej v odseku 1 (§ 2c ods.4 zákona o obecnom zriadení, t. j. povinnosť mať viditeľne označenú budovu tabuľkou so súpisným číslom a tabuľkou s orientačným číslom), je priestupkom proti verejnému poriadku, ak bola naplnená skutková podstata podľa § 47 ods. 1 písm. e) zákona o priestupkoch. Za tento priestupok možno uložiť pokutu do 300,-Eur.*

Podľa § 2c ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb., vlastník budovy je povinný mať viditeľne označenú budovu tabuľkou so súpisným číslom a tabuľkou s orientačným číslom, ak je určené. Ak je na správu budovy založené spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v

domu, povinnosť podľa prvej vety plní toto spoločenstvo. Ak je na správu domu uzatvorená zmluva o výkone správy, povinnosť podľa prvej vety plní správca.

Podľa § 27c ods. 2 písm. b) zákona č. 369/1990 Zb. s účinnosťou od 01.07.2022, priestupku sa dopustí vlastník stavby, ak poruší povinnosť podľa § 2c ods. 4.

Podľa § 27 c ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb., za priestupky podľa odseku 2 možno uložiť pokutu do 150 eur.

V čase prijatia VZN č. 1/2022 bolo uvedené ustanovenie v priamom rozpore so zákonom o obecnom zriadení, nakoľko v zmysle vtedy platného a účinného zákona o obecnom zriadení bolo možné za porušenie povinnosti podľa § 2c ods. 4 zákona o obecnom zriadení sankcionovať výlučne právnickú osobu alebo fyzickú osobu – podnikateľa podľa § 27b ods. 1 písm. d) zákona o obecnom zriadení v znení účinnom do 30.06.2022, pričom súčasne z ustanovenia § 47 ods. 1 písm. e) zákona o priestupkoch nevyplývalo, že by za nesplnenie takejto povinnosti bolo možné sankcionovať aj fyzickú osobu, nakoľko „*priestupku sa dopustí ten, kto úmyselne zničí, poškodí, znečistí alebo neoprávnene odstráni, zamení, pozmení, zakryje alebo premiestni turistickú značku alebo iné orientačné označenie*“.

Na základe uvedeného bolo toto ustanovenie už v čase prijatia tohto VZN v rozpore s § 2 ods. 1 zákona o priestupkoch v spojení s § 47 ods. 1 písm. e) zákona o priestupkoch, ako aj s § 27b ods. 1 písm. d) zákona o obecnom zriadení.

Novelou zákona o obecnom zriadení č.42/2022 s účinnosťou od 01.07.2022 sa zaviedla možnosť za porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 2c ods. 4 zákona o obecnom zriadení postihnúť aj fyzickú osobu, a to vlastníka stavby (vid' 27c ods. 2 písm. b) zákona o obecnom zriadení v platnom znení), pričom za tento priestupok možno uložiť pokutu do 150 Eur (§ 27c ods. 4 zákona o obecnom zriadení v platnom znení), na základe čoho je ustanovenie **§ 9 ods. 3 VZN č. 1/2022 v rozpore s ustanovením § 27c ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. v platnom znení.**

V § 9 odseku 4 VZN č.1/2022 sa uvádza, že *porušenie povinnosti podľa ods. 1 právnickou osobou alebo fyzickou osobou – podnikateľom je správnym deliktom, za ktorý mestská časť uloží pokutu do 6.638,-Eur.* Samotné ustanovenie v rozpore so zákonom nie je. Uvedené ustanovenie je však duplicitné vo vzťahu k § 18 ods. 3 VZN č.1/2022, pričom súčasne nadbytočne sa uvádza, že uložením pokuty nie je dotknuté právo poškodeného na náhradu škody, čo vyplýva z ustanovení zákona o priestupkoch, ktorý sa vzťahuje na prejednanie priestupkov podľa VZN (§ 18 ods. 4 VZN).

V § 11 VZN č. 1/2022 sa upravuje dodržiavanie nočného pokoja. Pokiaľ ide o odseky 1 až 3 uvedeného ustanovenia uvádzam, že porušenie zákona zistené nebolo. Pokiaľ však ide o **odsek 5** upravujúci kontrolnú činnosť, poukazujem na odôvodnenie uvedené k ustanoveniu § 9 ods. 2 VZN č.1/2022. V časti ukladania sankcií za porušenie povinnosti zachovávať nočný pokoj vo vzťahu k fyzickým osobám (§ 11 odsek 6) opätovne zdôrazňujem, že hrozí neprípustná duplicitná sankcionovateľnosť za porušenie tu vymedzenej povinnosti, a to z dôvodu kolízie s ustanovením § 18 ods. 2 VZN č.1/2022. Za porušenie povinnosti v § 11 ods. 1 VZN č. 1/2022 v spojení s § 47 ods. 1 písm. b) zákona o priestupkoch možno uložiť pokutu iba do 100,-Eur, pričom podľa § 18 ods. 2 VZN v spojení s § 18 ods. 1 VZN možno za porušenie tejto istej povinnosti fyzickej osobe uložiť pokutu do výšky 500,-Eur. V poslednom odseku 7 je súčasne nesprávne uvedený odkaz na § 27b ods. 1 písm. b) zákona o obecnom zriadení, ktorý sa týka udržiavania čistoty. Správne malo byť § 27b ods. 1 písm. a) zákona o obecnom zriadení.

V § 12 VZN č. 1/2022 sa upravuje zákaz fajčenia na iných verejne prístupných miestach.

- (1) *Zakazuje sa fajčiť na týchto verejne prístupných miestach:*
- a) *v areáli cintorína, pri vstupe do areálu cintorína a do vzdialenosti 10 metrov od vstupu;*
  - b) *pri vstupe do budov alebo areálov základných škôl, školských zariadení, predškolských zariadení, a to do vzdialenosti 10 metrov od vstupu;*
  - c) *pri vstupe do priestoru detských ihrísk do vzdialenosti 10 metrov od vstupu;*
  - d) *pri vstupe do zdravotníckych zariadení, zariadení sociálnych služieb, kultúrnych zariadení, športových zariadení a úradných budov, pri vstupe do kostolov a Múzea Antická Gerulata Múzeum mesta Bratislavy na Gerulatskej ulici, a to do vzdialenosti 10 metrov od vstupu.*
- (2) *Za dodržiavanie zákazu fajčenia osobami zdržujúcimi sa na miestach ustanovených v odseku 1 je zodpovedný vlastník, správca alebo užívateľ areálu, budovy alebo priestoru.*
- (3) *Vlastník, správca alebo užívateľ areálu, budovy alebo priestoru uvedeného v odseku 1 je povinný upozorniť verejnosť na zákaz fajčenia oznamom umiestneným na viditeľnom mieste, a to na všetkých vchodoch do areálov, budov a priestorov.*

Podľa § 8 ods. 3 zákona č. 377/2004 Z. z. „*fyzická osoba-podnikateľ a právnická osoba, ktoré prevádzkujú zariadenia, v ktorých je zakázané fajčenie, sú povinní upozorniť verejnosť na zákaz fajčenia bezpečnostným a zdravotným označením^{3a)}, ktoré musí byť umiestnené na viditeľnom mieste.*“

Splnomocňujúce ustanovenie, na základe ktorého je mestská časť oprávnená vydať VZN upravujúce obmedzenie alebo zákaz fajčenia je ustanovenie § 7 ods. 3 zákona č. 377/2004 Z. z., podľa ktorého „*Obec môže všeobecne záväzným nariadením obmedziť alebo zakázať fajčenie aj na iných verejne prístupných miestach.*“

Je nepochybné, že mestská časť pri ochrane ľudí pred škodlivými účinkami fajčenia, ktoré môže narušiť verejný poriadok, môže využiť oprávnenie dané jej ustanovením § 4 ods. 3 písm. n) zákona č. 369/1990 Zb., podľa ktorého „*Obec pri výkone samosprávy zabezpečuje verejný poriadok v obci*“, a to v spojení s § 7 ods. 3 zákona č. 377/2004 Z. z. V prípade takéhoto nariadenia ide o originálnu právomoc obce.

Podľa § 7 odsek 3 zákona o ochrane nefajčiarov je teda obec splnomocnená na obmedzenie alebo zakázanie fajčenia aj na iných verejne prístupných miestach formou všeobecne záväzného nariadenia, avšak nie paušálne, ale tieto miesta je potrebné jednoznačne špecifikovať, čo obec urobila v zásade tak, že zákaz fajčenia na v zákone taxatívne určené miesta sa vzťahuje na vzdialenosť do 10 metrov od vstupu do týchto miest. Pokiaľ ide o špecifikáciu týchto iných verejne prístupných miest, nebolo zistené porušenie zákona.

V § 12 odseku 2 a 3 VZN č. 1/2022 sa ustanovuje, že za dodržiavanie zákazu fajčenia na miestach uvedených v odseku 1 je zodpovedný vlastník, správca alebo užívateľ areálu, budovy alebo priestoru, ktorý je súčasne povinný verejnosť na zákaz fajčenia upozorniť oznamom umiestneným na viditeľnom mieste, a to na všetkých vchodoch do areálov, budov a priestorov.

V tejto súvislosti uvádzam, že zákon č. 377/2004 Z. z. v ustanovení § 8 upravuje výlučne povinnosti fyzických osôb- podnikateľov a právnických osôb, okrem iného tiež povinnosť zabezpečovať dodržiavanie zákazov a obmedzení podľa tohto zákona a za ich

porušenie upravuje v ustanovení § 11 citovaného zákona sankcie. V zmysle § 8 ods. 3 zákona č. 377/2004 Z. z. „*fyzická osoba-podnikateľ a právnická osoba, ktoré prevádzkujú zariadenia, v ktorých je zakázané fajčenie, sú povinní upozorniť verejnosť na zákaz fajčenia bezpečnostným a zdravotným označením^{3a)}, ktoré musí byť umiestnené na viditeľnom mieste.*“ Uloženie povinnosti inej ako v zákone určenej osobe by mohlo neprípustným spôsobom zasiahnuť do súkromnoprávnych vzťahov. Súčasne tento zákon ukladá povinnosť upozorniť verejnosť na zákaz fajčenia, ktoré musí byť umiestnené na viditeľnom mieste, ktoré však ďalej nešpecifikuje, a teda uloženie povinnosti upozorniť na tento zákaz na všetkých vchodoch do areálov, budov a priestorov je nad rámec zákona. **Uvedené ustanovenie § 12 ods. 2 a 3 je tak v rozpore s § 8 ods. 3 zákona č. 377/2004 Z. z..**

Súčasne mestská časť v § 12 ods. 4 VZN č. 1/2022 upravujúc kontrolnú činnosť (poukazujem na odôvodnenie uvedené k ustanoveniu § 9 ods. 2 VZN č.1/2022) a v § 12 ods. 5 VZN č. 1/2022 upravujúc sankcie si neoprávnene privlastnilo právo rozhodovať o prijatí záväzných pravidiel správania sa, ktoré sú už predmetom zákonnej úpravy a súčasne tak opätovne vytvorilo priestor na možnosť duplicitného postihu za porušenie takýchto pravidiel, a to jednak za porušenie zákona o priestupkoch a súčasne za porušenie VZN (viď § 18 VZN Sankcie). Takáto duplicitná právna úprava je v rozpore s princípom právneho poriadku SR *ne bis in idem*, a preto je neprípustná.

V § 13 sa upravuje zákaz používania alkoholických nápojov na verejných priestranstvách.

- (1) *Zakazuje sa požívanie alkoholických nápojov na verejných priestranstvách v časti územia mestskej časti Bratislava-Rusovce.*
- (2) *Zákaz podľa tohto nariadenia sa nevzťahuje na požívanie alkoholických nápojov na verejných priestranstvách:*
  - a) *v čase, kedy sa konajú podujatia organizované mestskou časťou alebo hlavným mestom Slovenskej republiky Bratislavy (ďalej len „hlavné mesto“), predajné alebo propagačné podujatia organizované so súhlasom mestskej časti alebo hlavného mesta,*
  - b) *na ktorých sú umiestnené sezónne exteriérové posedenia funkčne súvisiace s prevádzkami pohostinských zariadení,*
  - c) *v čase, kedy sa koná príležitostný trh s povoleným predajom alkoholických nápojov alebo verejné športové podujatia podľa osobitného predpisu.*
- (3) *Zákaz požívania alkoholických nápojov podľa tohto ustanovenia platí denne v čase od 06.00 hod. do 04.00 hod. nasledujúceho dňa.*

Uvádzam, že ochrana pred zneužívaním alkoholických nápojov je primárne upravená v zákone č. 219/1996 Z. z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických záchytných izieb, ktorý vymenúva viaceré obmedzenia v súvislosti s alkoholickými nápojmi a v ustanovení § 2 odsek 4 a odsek 5 splnomocňuje obec na úpravu ďalších obmedzujúcich opatrení. Na realizáciu zverenej kompetencie je obec oprávnená prijímať všeobecne záväzné nariadenie v intenciách § 6 odsek 1 zákona o obecnom zriadení, avšak v rozsahu neprekračujúcom vymedzené splnomocnenie. Tento zákaz alebo obmedzenie musí byť formulované tak, aby o jeho obsahu a význame nemohli vzniknúť pochybnosti. Navyše v rozpore so zákonom by bol aj úplný zákaz konzumácie alkoholických nápojov, pričom čas ako aj miesta zákazu či obmedzenia je potrebné jednoznačne špecifikovať.

Podľa § 2 odsek 4, 5 a 6 zákona č. 219/1996 Z. z., obce môžu vo svojich územných obvodoch alebo v určitých častiach svojho územného obvodu obmedziť alebo zakázať v

určitých hodinách alebo dňoch predaj, podávanie alebo požívanie alkoholických nápojov v zariadeniach spoločného stravovania a v predajniach potravín.

Obce môžu vo svojich územných obvodoch alebo v určitých častiach svojho územného obvodu obmedziť alebo zakázať z dôvodu ochrany verejného poriadku podávanie alebo požívanie alkoholických nápojov aj na iných verejne prístupných miestach.

Obce môžu určiť výnimky zo zákazu alebo obmedzenia predaja, podávania alebo požívania alkoholických nápojov, ktorý ustanovili podľa odsekov 4 a 5.

Je nepochybné, že predaj, podávanie alebo požívanie alkoholických nápojov môže narušiť verejný poriadok a obec/mesto môže využiť oprávnenie dané jej ustanovením § 4 ods. 3 písm. n) zákona č. 369/1990 Zb., podľa ktorého „Obec pri výkone samosprávy zabezpečuje verejný poriadok v obci“, a to v spojení s § 2 ods. 4, ods. 6 zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov. V prípade takéhoto nariadenia ide o originálnu právomoc obce.

V zmysle citovaného zákona je však **obec oprávnená predaj, podávanie alebo požívanie alkoholických nápojov obmedziť alebo zakázať**, v určitých hodinách alebo dňoch, ale len vo svojich územných obvodoch alebo v určitých častiach svojho územného obvodu, a to **v zariadeniach spoločného stravovania a v predajniach potravín. Vo vzťahu k iným verejne prístupným miestam takéto časové obmedzenie prípustné nie je.**

Mestská časť navyše v § 13 VZN nepoužíva pojem „iné verejne prípustné miesto“, ale zákaz vzťahuje na „verejné priestranstvo“, ktorého legálna definícia je vymedzená v § 2b ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb., ako *ulica, námestie, park, trhovisko a iný priestor prístupný verejnosti bez obmedzenia, ktorý bez ohľadu na vlastnícke vzťahy slúži na všeobecné užívanie, ak osobitný zákon neustanovuje inak.* Takáto definícia je s výnimkou dovetku rovnako obsahom § 3 písm. d) VZN.

Mám za to, že mestská časť prekročila právomoc danú jej zákonom, nakoľko zákaz požívania alkoholických nápojov zakázala generálne – na verejnom priestranstve na území mestskej časti (hoci v ods. 1 je uvedené „v časti územia mestskej časti“, ale táto „časť“ nie je ďalej špecifikovaná, a zrejme sa má na mysli verejné priestranstvo v katastrálnom území mestskej časti), a to denne v čase od 06.00 do 04.00 nasledujúceho dňa, t. j. takmer celý deň celoročne.

Zákaz alebo obmedzenie by sa preto nemal týkať všetkých verejných priestranstiev, ale len iných verejne prístupných miest, ktoré mali byť vo VZN riadne špecifikované podobne ako v prípade zákazu fajčenia, preto som toho názoru, že **takáto úprava vo § 13 VZN je v rozpore s § 2 odsek 4, 5 a 6 zákona č. 219/1996 Z. z.** a presahuje rámec samosprávnej pôsobnosti obce. Účelom zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov nie je všeobecný zákaz používania alkoholických nápojov, ale hlavne ochrana pred zneužívaním alkoholických nápojov v zákone určenými skupinami osôb, t. j. najmä osobami mladšími ako 15 rokov, mladistvými osobami do 18 rokov a vodičmi.

Za takejto úpravy tak mestská časť paradoxne ustanovuje paušálny zákaz konzumácie alkoholických nápojov napr. v pohostinskom zariadení v priestore obchodného centra. Výnimku zo zákazu totiž ustanovuje len vo vzťahu k verejným priestranstvám, na ktorých sú umiestnené sezónne exteriérové posedenia funkčne súvisiace s prevádzkami pohostinných zariadení (§13 ods.2 písm. b) VZN).

Rovnako tiež platí, že mestská časť si v § 13 ods. 4 a 5 VZN upravujúc kontrolnú činnosť a sankcie neoprávnene privlastnila právo rozhodovať o prijatí záväzných pravidiel správania sa, ktoré sú už predmetom zákonnej úpravy a vytvorilo tak priestor na možnosť duplicitne postihovať za porušenie takýchto pravidiel jednak za porušenie zákona a súčasne za porušenie VZN. Takáto duplicitná právna úprava je v rozpore s princípom právneho poriadku SR *ne bis in idem* a preto je neprípustná.

V § 14 VZN č. 1/2022 sa upravuje používanie pyrotechnických výrobkov.

- (1) *Zakazuje sa používať pyrotechnické výrobky kategórie F2, F3, P1 a T1 ako aj ostatné ohňostrojné práce¹.*
- (2) *Zákaz podľa tohto nariadenia sa nevzťahuje na používanie pyrotechnických výrobkov kategórie F2, F3, P1 a T1 ako aj ostatných ohňostrojných prác na verejných priestranstvách v rámci konaní podujatí organizovaných mestskou časťou alebo hlavným mestom.*

Používanie pyrotechnických výrobkov, ako aj podmienky povoľovania ohňostrojných prác upravuje zákon č. 58/2014 Z. z. o výbušninách, výbušných predmetoch a munícii.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o výbušninách, *obec môže z dôvodu ochrany verejného poriadku všeobecne záväzným nariadením obmedziť alebo zakázať používanie pyrotechnických výrobkov kategórie F2, F3, P1 a T1 na území obce alebo v jej častiach nad rámec obmedzenia podľa odseku 3.*

Podľa § 53 ods. 3 zákona o výbušninách, *používať pyrotechnické výrobky kategórie F2 a F3 možno len v období od 31. decembra príslušného kalendárneho roka do 1. januára nasledujúceho kalendárneho roka, ak ďalej nie je ustanovené inak.*

Používanie vymedzenej kategórie pyrotechnických výrobkov je možné z dôvodu zabezpečenia verejného poriadku obmedziť tam, kde je takáto činnosť podľa miestnych podmienok spôsobilá narušiť verejný poriadok. Tu je však potrebné poukázať na to, že v súlade s princípom proporcionality sa majú tieto zákazy vzťahovať na určité vo všeobecne záväznom nariadení vymedzené miesta, prípadne čas. Zákaz používania pyrotechnických výrobkov by preto nemal byť upravený generálne, ako to urobila mestská časť, pretože *de facto* používanie týchto v zákone vymedzených kategórií pyrotechnických výrobkov povoľuje iba vo vzťahu ku podujatiam organizovaných mestskou časťou alebo hlavným mestom. **Uvedené ustanovenie § 14 ods. 1 a 2 VZN je tak v rozpore s § 53 ods. 2 a § 53 ods. 3 zákona č. 58/2014 Z. z..**

Mestská časť tiež v § 14 ods. 1 a 2 VZN č. 1/2022 v rozpore s ust. § 54 ods. 2 zákona o výbušninách súčasne paušálne zakázala vykonanie ohňostrojných prác, na ktoré je však v zmysle § 4 ods. 3 písm. d) zákona o obecnom zriadení v spojení s § 54 ods. 2 zákona o výbušninách oprávnená iba udeliť súhlas, nie ich však zakázať.

Rovnako tiež platí, že mestská časť si v § 14 ods. 4 a 5 VZN upravujúc kontrolnú činnosť a sankcie neoprávnene privlastnila právo rozhodovať o prijatí záväzných pravidiel správania sa, ktoré sú už predmetom zákonnej úpravy a vytvorilo tak priestor na možnosť postihovať za porušenie takýchto pravidiel jednak za porušenie zákona a súčasne za porušenie VZN. Takáto duplicitná právna úprava je v rozpore s princípom právneho poriadku SR *ne bis in idem*, a preto je neprípustná. Napr. podľa § 78 ods. 1 písm. v) zákona o výbušninách, oprávnená osoba, ak nedodrží niektorú z povinností alebo podmienok na výrobu, predaj a používanie pyrotechnických výrobkov podľa § 51 až 53, obvodný banský úrad uloží pokutu od

100 do 10 000 eur, pričom obec za porušenie povinnosti fyzickou osobou- podnikateľom alebo právnickou osobou v zmysle § 18 ods. 3 VZN môže uložiť pokutu do 6.638,-Eur (§27 ods.1 písm. a) zákona o obecnom zriadení). V poslednom odseku 5 je zároveň nesprávne uvedený odkaz na § 27b ods. 1 písm. b) zákona o obecnom zriadení, ktorý sa týka udržiavania čistoty. Správne malo byť § 27b ods. 1 písm. a) zákona o obecnom zriadení.

V § 15 VZN č. 1/2022 sa vymedzujú zakázané činnosti na verejných priestranstvách.

- (1) *Na verejných priestranstvách je zakázané*
- a) *zakladať oheň mimo miest vyhradených na tento účel,*
  - b) *stanovať alebo prespávať mimo miest na to určených,*
  - c) *premiestňovať, znehodnocovať alebo poškodzovať zariadenia slúžiace širokej verejnosti,*
  - d) *vykonávať činnosti, pri ktorej v obťažujúcej miere vzniká a šíri sa zápach alebo škodlivé plyny,*
  - e) *zakazuje sa vzbudzovať verejné pohoršenie (napr. nudizmom, opitnosťou, výtržníctvom, extrémne znečisteným odevom a pod.)“.*

Mám za to, že mestská časť v uvedených bodoch VZN stanovuje zákazy určitého správania sa na v prevažnej miere spôsobom, ktorý je **v rozpore s ustanovením § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb.** z dôvodu, že ním upravuje aj také záležitosti, ktoré presahujú rámec samosprávnej pôsobnosti, nakoľko upravuje otázky, ktoré sú vyhradené výlučne zákonnej úprave. Všeobecne záväzné nariadenie ako podzákonný právny predpis nemôže upravovať to, čo je kogentne upravené v zákonoch, teda v predpisoch vyššej právnej sily. Zmyslom tejto právnej úpravy nemôže byť ani reprodukcia zákonov týkajúcich sa úloh štátnej správy, ale samostatná úprava vlastných miestnych záležitostí, a to stanovením zákazov určitého správania, resp. činností, ktoré obec považuje za škodlivé a ktoré pri tom nie sú regulované platnými zákonmi a postihované štátom ako priestupok, správny delikt, príp. trestný čin.

Z odseku 1 je zrejmé, že mestská časť zakazuje na verejných priestranstvách činnosti, ktoré sú buď predmetom úpravy osobitných právnych predpisov, napr. v prípade zákazu pod písmenom a) ide o zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi, ktorý v § 14 ods. 2 písm. c) *fyzickým osobám zakazuje zakladať oheň v priestoroch alebo na miestach, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu*, v § 8 písm. b) takýto zákaz upravuje rovnako aj voči fyzickým osobám-podnikateľom a právnickým osobám, pričom pôsobnosť obce v tejto oblasti je výkonom štátnej správy, na ktorej ďalšiu úpravu nemá obec splnomocnenie. Zákaz pod písm. c) môže naplniť skutkovú podstatu priestupku podľa § 47 ods. 1 písm. d) a g) zákona o priestupkoch, v prípade zákazu pod písm. d) ide o problematiku súkromného práva (§ 127 OZ susedské vzťahy), zákaz pod písm. e) je jednak postihovaný v zmysle § 47 ods. 1 písm. c) zákona o priestupkoch, prípadne v trestnom konaní (§ 364 Trestného zákona, ktorý upravuje skutkovú podstatu prečinu výtržníctva), a teda opäť môže ísť o neprípustné duplicitné trestanie.

V ďalších odsekoch 2 až 4 zakotvuje, že porušenie týchto povinností je priestupkom alebo správnym deliktom, vymedzuje sankcie a kontrolné orgány. Vo vzťahu k týmto odsekmi poukazujem na odôvodnenie k § 14 odseky 3 až 5 VZN č. 1/2022.

V ustanovení § 16 VZN č. 1/2022 sa upravuje neuposlušnosť výzvy verejného činiteľa.

Porušením verejného poriadku je aj neuposlušnosť výzvy verejného činiteľa alebo osoby oprávnenej vykonávať kontrolu nad dodržiavaním tohto nariadenia.

Podľa § 47 ods. 1 písm. a) zákona o priestupkoch, *priestupku sa dopustí ten, kto neuposlúchne výzvu verejného činiteľa pri výkone jeho právomoci.*

Napriek tomu, že obec je oprávnená prejednávať priestupky, nemá oprávnenie tvoriť ani dotvárať priestupkové právo – takáto legislatívna právomoc jej neprináleží, pričom priestupkom je iba konanie výslovne označené zákonom a nie podzákonnou právnou normou. Sankcie za porušenie VZN sú stanovené v zákone o priestupkoch, pričom priamo ustanovenie § 48 vymedzuje ako priestupok aj porušenie iných povinností než uvedených v § 47, ak sú stanovené aj všeobecne záväznými nariadeniami obcí, ak sa takým konaním ohrozí alebo naruší verejný poriadok. Vzhľadom na uvedené mestská časť pri vymedzení priestupku v § 16 VZN č.1/2022 prekročila svoju právomoc danú jej ustanovením § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení a uvedené ustanovenie je zároveň v rozpore s § 47 ods. 1 písm. a) zákona o priestupkoch.

V ustanovení § 17 VZN č. 1/2022 sa upravuje **konanie vo veci priestupku a správneho deliktu.** Vo vzťahu k uvedenému § 17 VZN č. 1/2022 bez ďalšieho uvádzam, že toto navrhujem ako celok zrušiť, nakoľko procesný postup prejednávania priestupkov spáchaných fyzickými osobami je upravený zákonom o priestupkoch a nie je potrebné, resp. žiaduce do VZN prevziať iba vybrané ustanovenia zákona o priestupkoch, a to pokiaľ ide o začatie konania (odsek 2), spôsob rozhodnutia (odsek 3), či prihliadanie na závažnosť pri určení druhu sankcie. Zákon o priestupkoch je procesný predpis, ktorý problematiku prejednávania priestupkov spáchaných fyzickými osobami upravuje komplexne. Ustanovenie § 17 ods. 4 je tiež duplicitné s ustanovením § 18 ods. 3 VZN č.1/2022.

V ustanovení § 18 VZN č. 1/2022 sa upravujú **sankcie** za porušenie ustanovení tohto VZN.

V tejto súvislosti uvádzam, že uvedené ustanovenie je jednak v kolízii s ostatnými ustanoveniami VZN upravujúcimi sankcie pri jednotlivých zákazoch (odsek 2), prípadne ide o nadbytočné ustanovenie, do ktorého bola prevzatá iba časť ustanovenia zo zákona o priestupkoch (odsek 1), prípadne ustanovenie, za ktorého porušenie ani obec nie je oprávnená uložiť sankciu (odsek 3 v spojení s § 12 VZN).

V zmysle § 18 ods. 2 VZN č. 1/2022 *môže mestská časť uložiť pokutu fyzickej osobe podľa odseku 1 tohto nariadenia v závislosti od skutkovej podstaty toho ktorého priestupku až do výšky 500 Eur.* V odseku 1 sa odkazuje na priestupky podľa § 46, 47 a 48 zákona o priestupkoch. Za priestupok podľa § 46 a 48 zákona o priestupkoch pritom možno uložiť pokutu iba do 33 Eur. **Uvedené ustanovenie je tak v priamom rozpore s ustanovením § 46 a 48 zákona o priestupkoch** a rovnako aj v kolízii s ustanovením 11 ods. 6 VZN, ktoré opätovne určuje inú výšku sankcie.

Ako už bolo uvedené, obec nie je oprávnená vo VZN žiadnym spôsobom dotvárať priestupkové právo. Viaceré povinnosti uložené týmto VZN (ako už bolo konštatované v predchádzajúcich častiach) sú upravené samostatnými zákonmi, v ktorých obec vykonáva iba prenesený výkon štátnej správy a ich porušenia zakladajú samostatné skutkové podstaty priestupkov alebo iných správnych deliktov podľa týchto osobitných zákonov (nie zákon o priestupkoch). Ak by teda obec podľa týchto ustanovení VZN postihovala každé porušenie tohto VZN ako priestupok podľa § 46 alebo 48 zákona o priestupkoch, resp. ako správny delikt podľa § 13 ods. 9 zákona o obecnom zriadení, teda aj porušenia povinností, ktoré sú iným

priestupkom podľa zákona o priestupkoch alebo osobitných zákonov, alebo správnym deliktom podľa osobitných zákonov, nezákonne by tým rozširovala rozsah svojich sankčných oprávnení.

V štvrtej časti VZN č. 1/2022 si mestská časť dala za cieľ upraviť ustanovenia týkajúce sa ochrany pokojného stavu.

Táto časť sa systematicky člení na:

Pokojný stav a jeho ochrana (§ 19)

Kvalifikácia miery zásahu a posúdenie faktického stavu mestskou časťou a právneho stavu súdom (§ 20)

Konanie vo veci zásahu do pokojného stavu (§ 21)

Rozhodnutie o predbežnom opatrení (§ 22)

Odvolaie a určovacia žaloba (§ 23)

Pokojným stavom sa v zmysle § 3 písm. b) VZN č. 1/2022 rozumie „stav ustanovený § 5 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, ktorý sa fakticky vytvoril a trval takú dobu, že ho možno bez pochyb označiť za pokojný; nový pokojný stav sa podľa judikatúry súdom vytvára do troch mesiacov od zmeny, proti ktorej nikto nepodá podnet.“

Podľa § 5 Občianskeho zákonníka, ak došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu, možno sa domáhať ochrany na obci. Obec môže predbežne zásah zakázať alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav. Tým nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany na súde.

Ochrana podľa § 5 Občianskeho zákonníka je výnimkou zo všeobecne platnej zásady, že ochranu proti tomu, kto ohrozí alebo poruší právo, poskytuje zásadne súd. Právne postavenie obce (a mesta) upravuje zákon o obecnom zriadení. V ustanovení § 4 ods. 4 citovaného zákona je ustanovené, že ak zákon pri úprave pôsobnosti obce (mesta) neustanovuje, že ide o výkon prenesenej pôsobnosti štátnej správy, platí, že ide o výkon samosprávnej pôsobnosti obce (mesta). V súvislosti s ustanovením § 5 Občianskeho zákonníka zákon neustanovuje, že by išlo o výkon prenesenej pôsobnosti štátnej správy; preto platí, že ide o výkon samosprávnej pôsobnosti obce (mesta). Pre takéto konanie potom platí zákonná úprava ustanovenia § 27 ods. 2 zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého „na konanie, v ktorom o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach právnických osôb a fyzických osôb rozhoduje pri výkone samosprávy starosta (primátor), vzťahuje sa všeobecný predpis o správnom konaní“ (s odchýlkami uvedenými v zákone).

Konanie podľa ustanovenia § 5 Občianskeho zákonníka je konaním, kde sa zabezpečuje predbežná ochrana len v súvislosti s konkrétnym zrejším zásahom do pokojného stavu. Nerieši susedské spory v ich merite a nemôžu sa v ňom ukladať účastníkom konkrétne práva či povinnosti v súvislosti s riešením susedských sporov. Právna ochrana podľa ustanovenia § 5 Občianskeho zákonníka je formulovaná ako predbežná a správny orgán pri jej poskytovaní nevyhlasuje ani nevytvára právny stav, ale stav pokojný - teda určitý konkrétny faktický stav. O právnom stave potom rozhoduje súd (napríklad v civilnom sporovom konaní). Úlohou správneho orgánu je urýchlené poskytnutie ochrany pred zrejším zásahom do posledného pokojného faktického stavu a zabezpečiť poriadok a klud. Konanie podľa § 5 Občianskeho zákonníka prebieha podľa režimu Správneho poriadku. Predbežnosť rozhodnutia podľa ustanovenia § 5 Občianskeho zákonníka teda nespočíva v predbežnej povahe v rámci správneho konania, ale jeho predbežnosť spočíva vo vymedzení vzťahu k možnému súdnemu konaniu a rozhodovaniu (pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Sžo/208/2009 zo dňa 12.01.2010).

Obec pri rozhodovaní podľa § 5 OZ vychádza z posledného pokojného stavu, ktorý predchádzal zrejmemu zásahu. Zmysel tejto ochrany, ktorú poskytuje obec spočíva tom, že ide o predbežnú ochranu pokojného stavu, ktorú urýchlene poskytuje najbližší kompetentný orgán. Rozhodnutie vo veci samej však prislúcha až súdu v konkrétnom občianskoprávnom konaní na návrh niektorého z účastníkov daného právneho vzťahu. Obec pri poskytovaní ochrany podľa § 5 OZ nie je oprávnená skúmať právo, právny stav ani právne vzťahy, keďže ide len o faktický pokojný stav a zásah doň. Subjekt takéhoto právneho vzťahu sa môže následne domáhať ochrany na súde, pričom súd nie je v občianskoprávnom konaní viazaný rozhodnutím obce podľa § 5 OZ. Obec skúma skutočnosti, či tu existoval faktický pokojný stav pred zásahom a uskutočnenie zrejmeho porušenia pokojného stavu. Ak súd rozhodne v občianskoprávnom konaní vo veci samej, rozhodnutie obce už stráca účinnosť a právne vzťahy medzi účastníkmi konania sú upravené rozhodnutím súdu, keďže takéto rozhodnutie má väčšiu právnu silu ako rozhodnutie obce. Predpokladom pre postup podľa § 5 OZ nie je riešenie dlhodobých susedských sporov, ale riešenie pokojného stavu, ktorý sa tu vytvoril a nerušenie trval počas takej dlhej doby, ktorú možno považovať za stav pokojný. (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 8Sžo/98/2015 zo dňa 25.08.2016).

Mám za to, že právna úprava ochrany pokojného stavu v zmysle § 5 Občianskeho zákonníka tak z materiálnej, ako aj procesnej stránky nepatrí do úpravy všeobecne záväzných nariadení. Ide o problematiku upravenú Občianskym zákonníkom s tým, že predbežnú právnu ochranu poskytuje obec. Obec zároveň pri poskytovaní tejto ochrany postupuje podľa ustanovení Správneho poriadku, ktorý podrobne upravuje tak začatie konania, náležitosti návrhu, náležitosti rozhodnutia, právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutia, ako aj opravné prostriedky, a teda je nežiaduce, aby do podzákonnej normy boli prevzaté ustanovenia Správneho poriadku, resp. iných procesnoprávných predpisov (§ 23 VZN č. 1/2022), navyše nie v ich doslovnom znení, ale v modifikovanej úprave, prípadne ani nie v kodifikovanom znení (žiadny procesnoprávny predpis nepoužíva pojem „určovacia žaloba“).

V ustanovení § 22 ods. 2 VZN č. 1/2022 navyše mestská časť nesprávne uvádza, že „Rozhodnutie o predbežnom opatrení je rozhodnutím vo veci samej..“ V tejto súvislosti uvádzam, že rozhodnutie vydané podľa § 5 Občianskeho zákonníka je výlučne rozhodnutím o ochrane pokojného stavu. Je konečné len potiaľ, pokiaľ bude obcou(mestskou časťou) nastolený(obnovený) stav rešpektovaný. Z povahy veci však nepochybne vyplýva, že nejde v žiadnom prípade o meritórne usporiadanie pomerov osôb, a teda konečným nikdy byť nemôže. **Na základe uvedeného mám za to, že celá 4. časť VZN č. 1/2022 je v rozpore s ustanovením § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb.**

S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti považujem protest prokurátora za dôvodný, a preto navrhujem, aby napadnuté ustanovenia § 4, § 7, § 8 ods. 2, § 9 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 11 ods. 5, § 12 ods. 2, ods. 3 a ods. 4, § 13, § 14 ods. 1, ods. 2 a ods. 3, § 15, § 16, § 17, § 18 ods. 1 a ods. 2 a § 19 až 23 Všeobecne záväzného nariadenia č.1/2022 zo dňa 12.04.2022 o ochrane verejného poriadku na území mestskej časti Bratislava-Rusovce boli zmenené tak, aby boli v súlade so zákonom.

JUDr. Marianna Babiarová
prokurátorka

